

TERVOLA 42 , TÖRMÄVAARA

Syväskylä
LINNEN BANK

Kivikautisen asunnonpohjan
koekaivaus 1972.
Maarit Lönnberg

Tervola 42 , Törmävaara

Maanomistaja: Tervolan kunta, os. Tervolan kunta, 95385 Tervola

Peruskartta n:o 2542 12 1:20 000 Tervola, painettu 1960

Kaivauspaikan koordinaatit: x = 7337 55

y = 532 46

z = noin 53 m mpy

Paikalta ovat löydökset KM 19010:1-68.

Kertomukseen liittyviä karttoja on 7 kappaletta (liitteet 1-7) sekä liite 8, jossa ovat valokuvat negatiiveista ff. 39635-39639 ja f. 39664.

Törmävaaran koillisnurkassa vaaran itäisellä, noin 54-53 m meren pinnan yläpuolella olevalla terassilla jatkuu Tervola 24 :sta alkava painannerivi. Painanteet ovat maastossa soikeita, noin 8 x 12 m suuruisia ja joidenkin keskellä tuntuu turpeen alla olevan kiveystä. Yhtein tällaiseen tehtiin koekaivaus.

Kiintopisteeksi valittiin läheisen kannon päällystä. Sen lukema oli 111 ja absoluuttinen korkeus 53,39 m meren pinnan yläpuolella.

Aluksi paalutettiin kaksi pohjois-eteläsuuntaista, rinnakkaista ruuturiviä, joissa ruudut olivat 1 x 1 m suuruisia. Niitä vasten kohtisuorasti paalutettiin 1 m leveä ruuturivi 12 (liite 1, liite 8, jossa kuva 1). Kaivaminen aloitettiin poistamalla pintaturve lapioin, minkä jälkeen koeruudut kaivettiin noin 10 cm paksuina kerroksina pelkällä.

Ensimmäisessä kaivauskerroksessa maa oli ruuturiveissä G ja F suurelta osin harmaata, huuhtoutunutta hiekkaa, mutta myös keltaista hiekkaa tuli jo näkyviin. Ruudussa F 13 oli hajallaan jonkin verran pieniä, tulessa haljenneita kiviä. Myös ruudussa F 15 oli kiviä, mutta ne olivat melko suuria ja pyöreitä eikä niissä ollut tulen jälkiä (liite 2).

Toiseen kaivaustasoon tultaessa oli maa jo puhdasta, keltaista hiekkaa muualla paitsi ruudussa F 11 ja ruutujen G-F 13 rajalla, jossa oli pientä kivisilppua (liite 3).

Kolmannessa tasossa vain ruutujen F 10-11 rajalla oli pieni kivetty alue keltaisen hiekan keskellä (liite 4).

Aivan selvää tulisijaa ei koekaivauksessa paljastunut, mutta epäsäännöllisen muotoiset kiveykset, joissa oli haljenneita ja teräväsärmäisiä kiviä, ruudun F 13 ensimmäisessä tasossa, ruutujen G-F 13 toisessa tasossa ja ruutujen F 10-11 rajalla kolmannessa tasossa saattavat olla väliaikaisia tulisijoja. Niissä oli kuitenkin ympärillä pääasiassa keltaista hiekkaa ja vain hyvin heikosti näkyviä nokiläiskä. Palaneita luunsiruja ei löytynyt kiveyksistä, sen sijaan jonkin verran niiden ulkopuolelta, esim. ruudusta F 12.

Neljäs kaivauskerros oli puhdasta, keltaista hiekkaa (liite 5 ja 8, jossa kuvat 1-3). Löydöksiä siitä tuli hyvin niukasti, vain muutama kvartsi-iskos ja kaksi kvartsikaavinta.

Kaivausalueesta piirrettiin profiilit ristikkäin olevien ruuturivien G ja 12 reunoista (liitteet 6-7). Profiileissa ei ollut havaittavissa minkäänlaista kulttuurimaakerrosta. Turpeen alla oli huuhtoutunutta, harmaata hiekkaa vaihtelevan paksuisesti. Sen alla oli keltaista hiekkaa. Vain ruuturivin 12 ruudun F kohdalla näkyi profiilissa heikosti punertavaa hiekkaa (liite 6).

Esineistöä löytyi melko tasaisesti kaikista kaivetuista ruuduisista. Jonkinlainen löytökeskittymä oli ruudussa G 14, josta löytyi viisi kvartsikaavinta ja liuskekirves.

Helsingissä 19.4.1972

Maarit Lönnberg

Maarit Lönnberg

Huk

LIITE 1

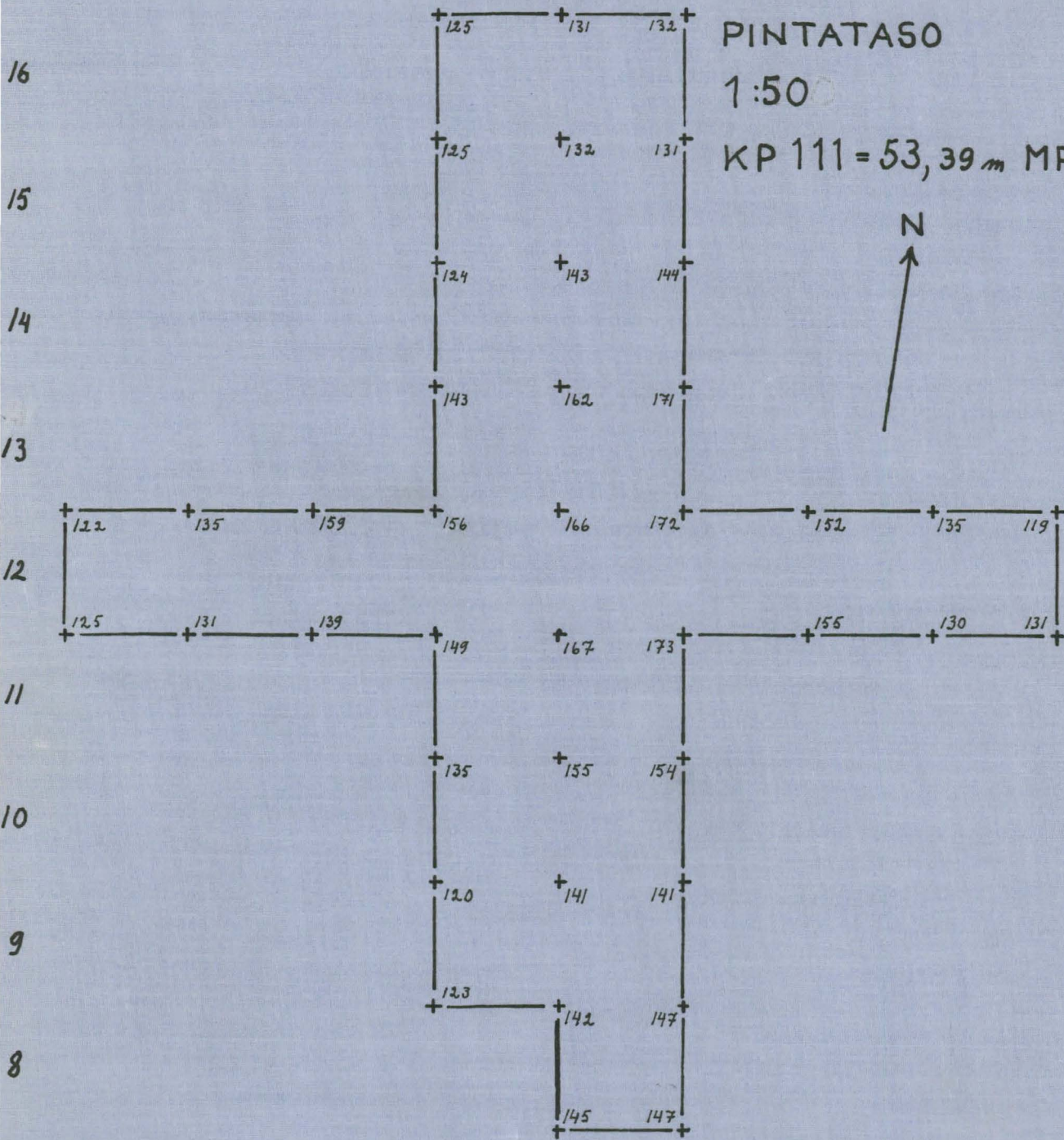
TERVOLA 42

MAARIT LÖNNBERG 1972

PINTATASO

1:50

KP 111 = 53,39 m MPY

K I H G F E D C

LIITE 2

TERVOLA 42

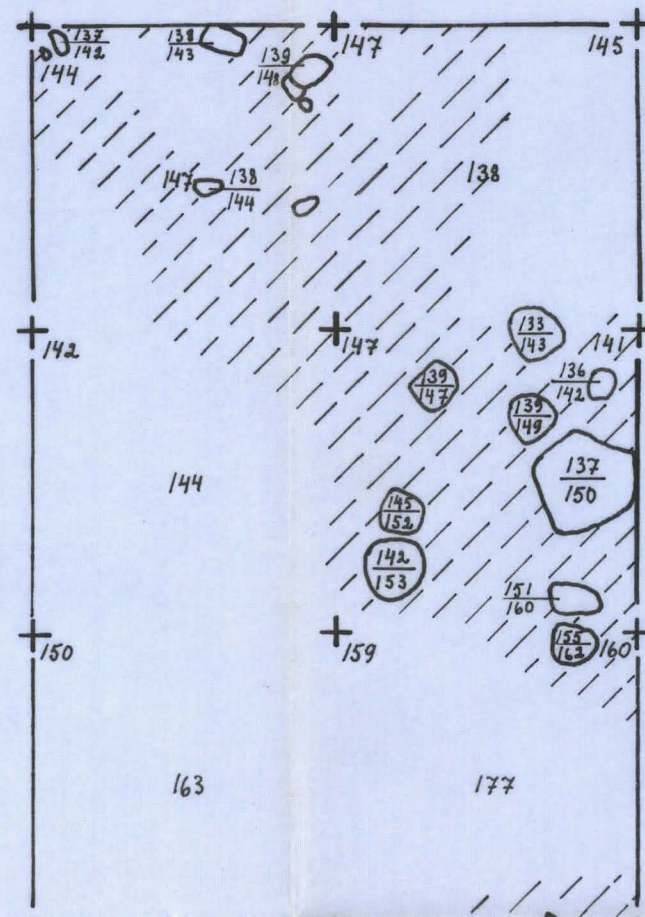
MAARIT LÖNNBERG 1972

TASO 1

1:25

KP 111 = 53,39 m MPY

- = KELTAINEN HIEKKA
- = HUUHTOUTUNUT, HARMAA HIEKKA
- = KIVI

16

15

14

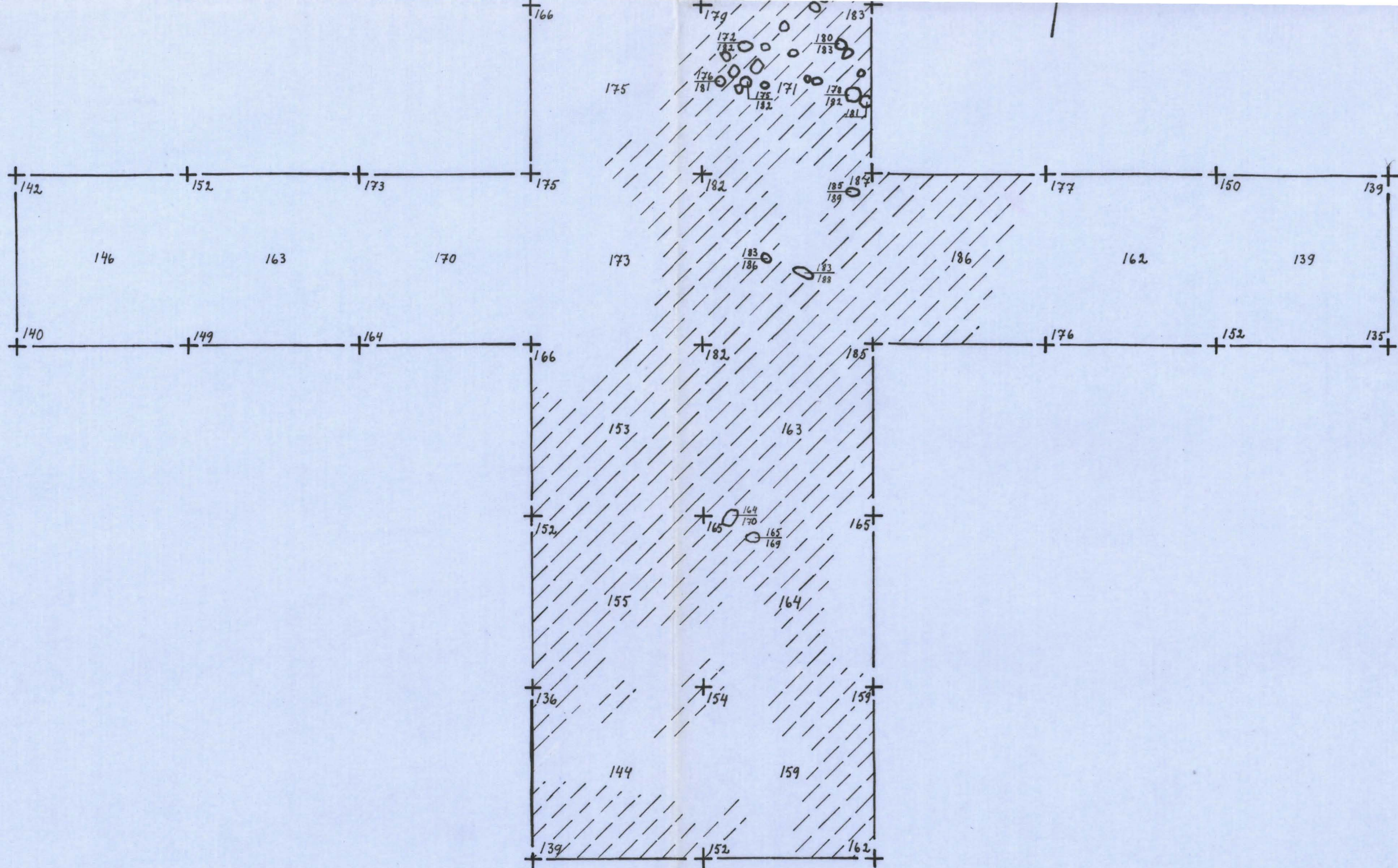
13

12

11

10

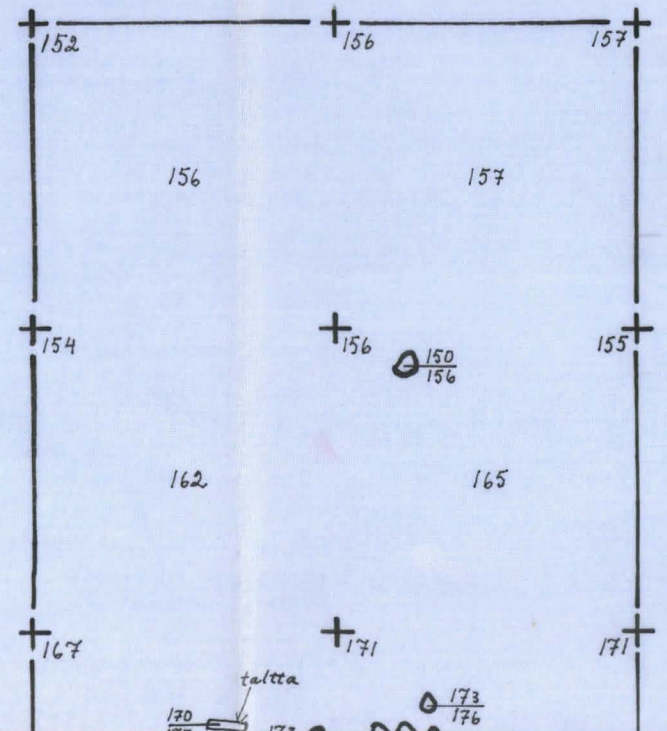
9

K I H G F E D C

16

15

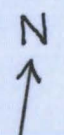
LIITE 3

TERVOLA 42
MAARIT LÖNNBERG 1972

TASO 2
1:25

KP 111 = 53,39 m MPY

- = KELTAINEN HIEKKA
- = HUUHTOUTUNUT, HARMAA HIEKKA
- = KIVI

14

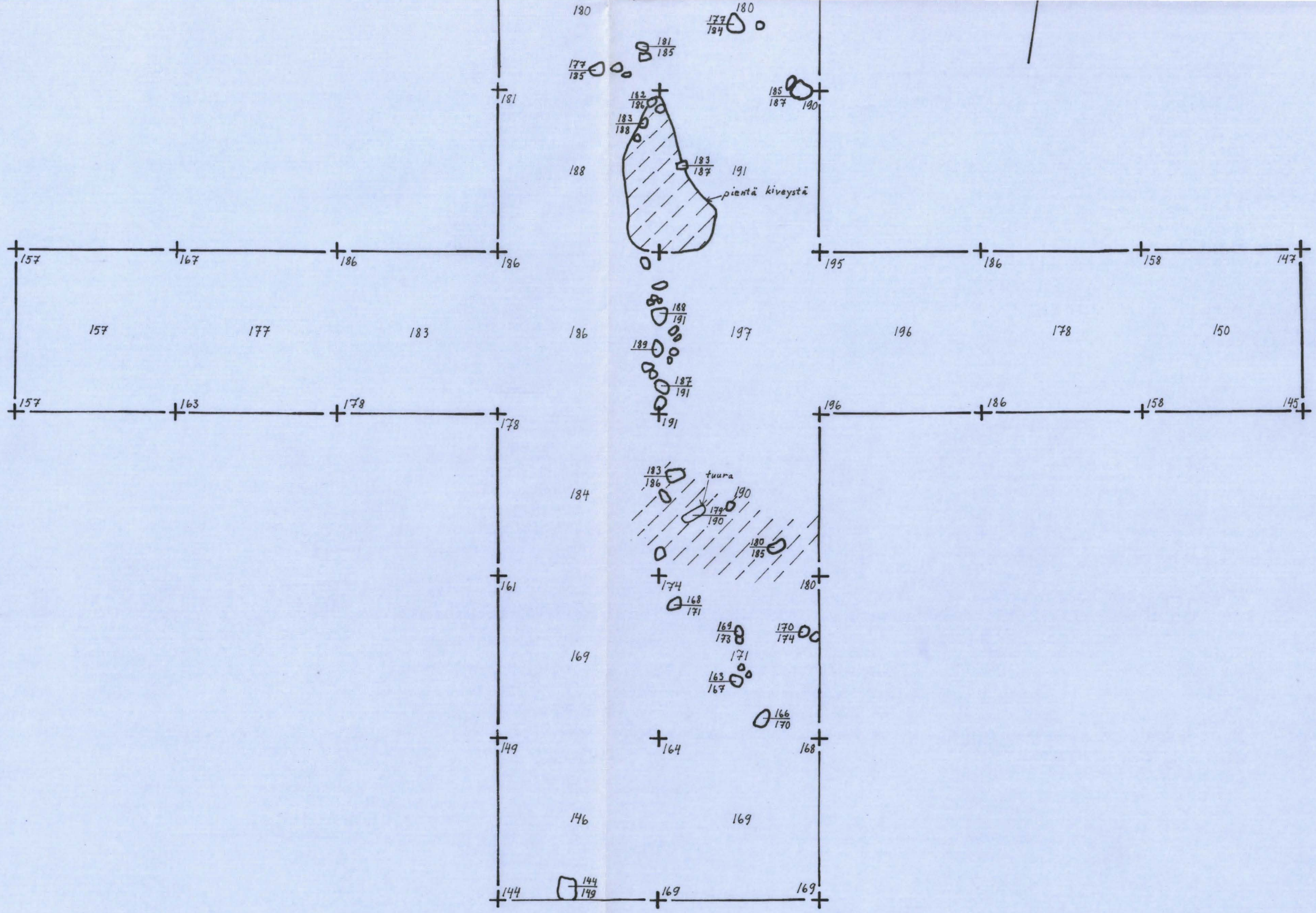
13

12

11

10

9

K

I

H

G

F

E

D

C

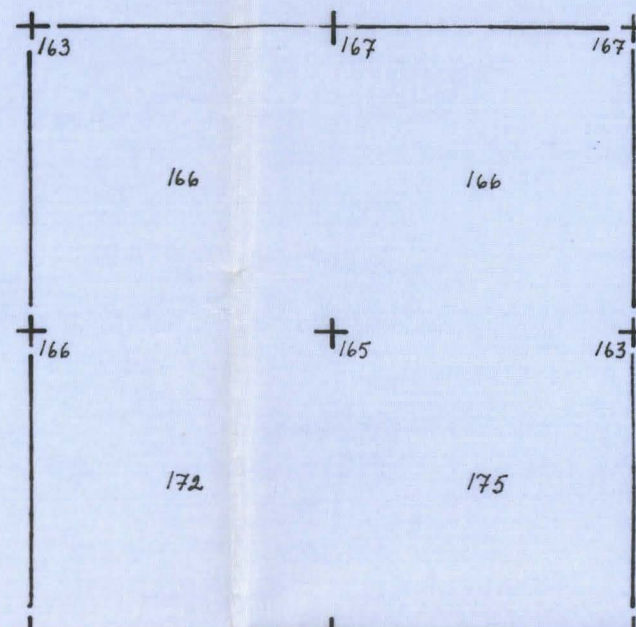
LIITE 4

TERVOLA 42
MAARIT LÖNNBERG 1972

TASO 3

1:25

KP 111 = 53,39m MPY

= KELTAINEN HIEKKA
 = KIVI

16

15

14

195

195

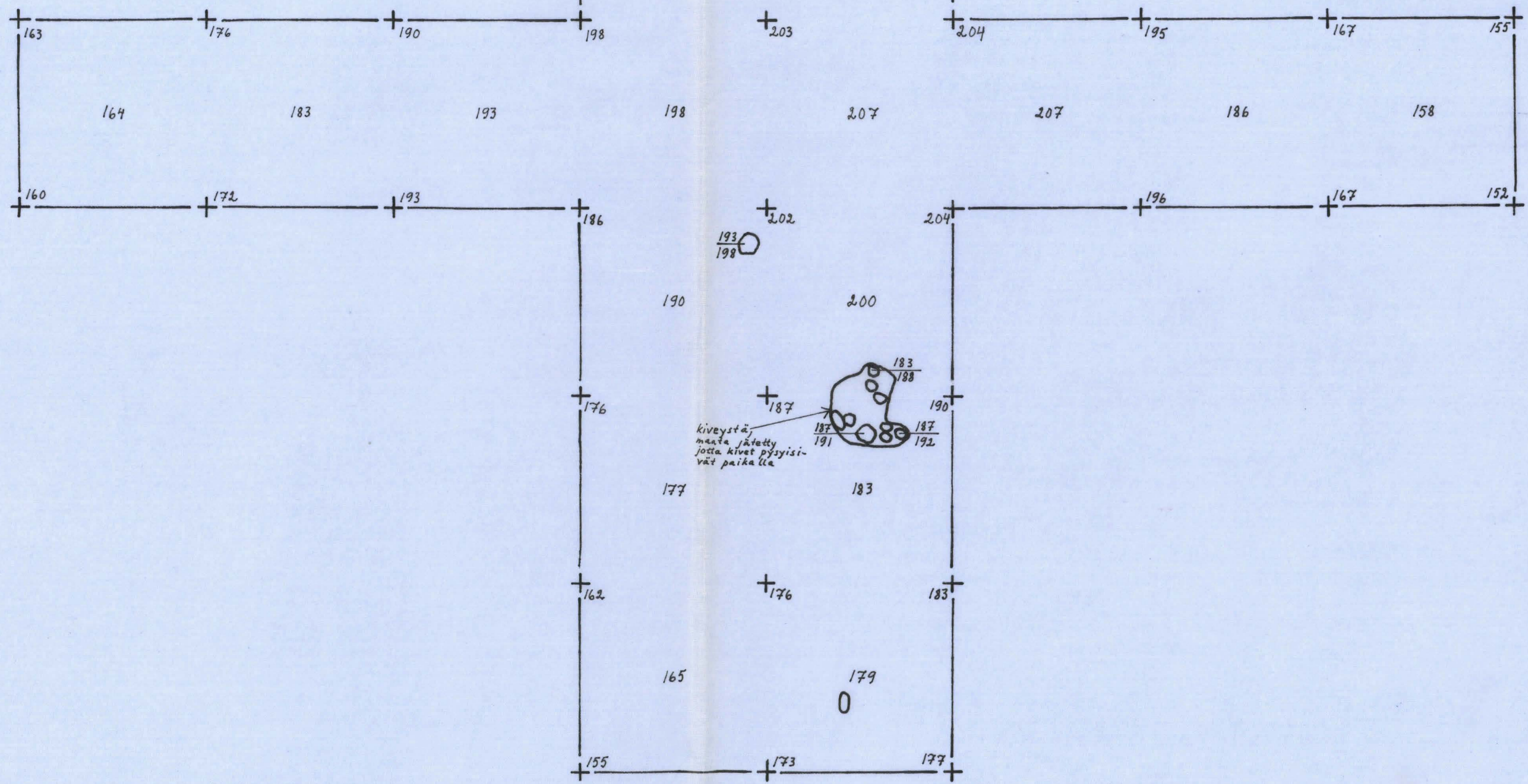

13

199

202

12

11

190

200

10

177

183

9

165

179

K

I

H

G

F

E

D

C

LIITE 5

TERVOLA 42

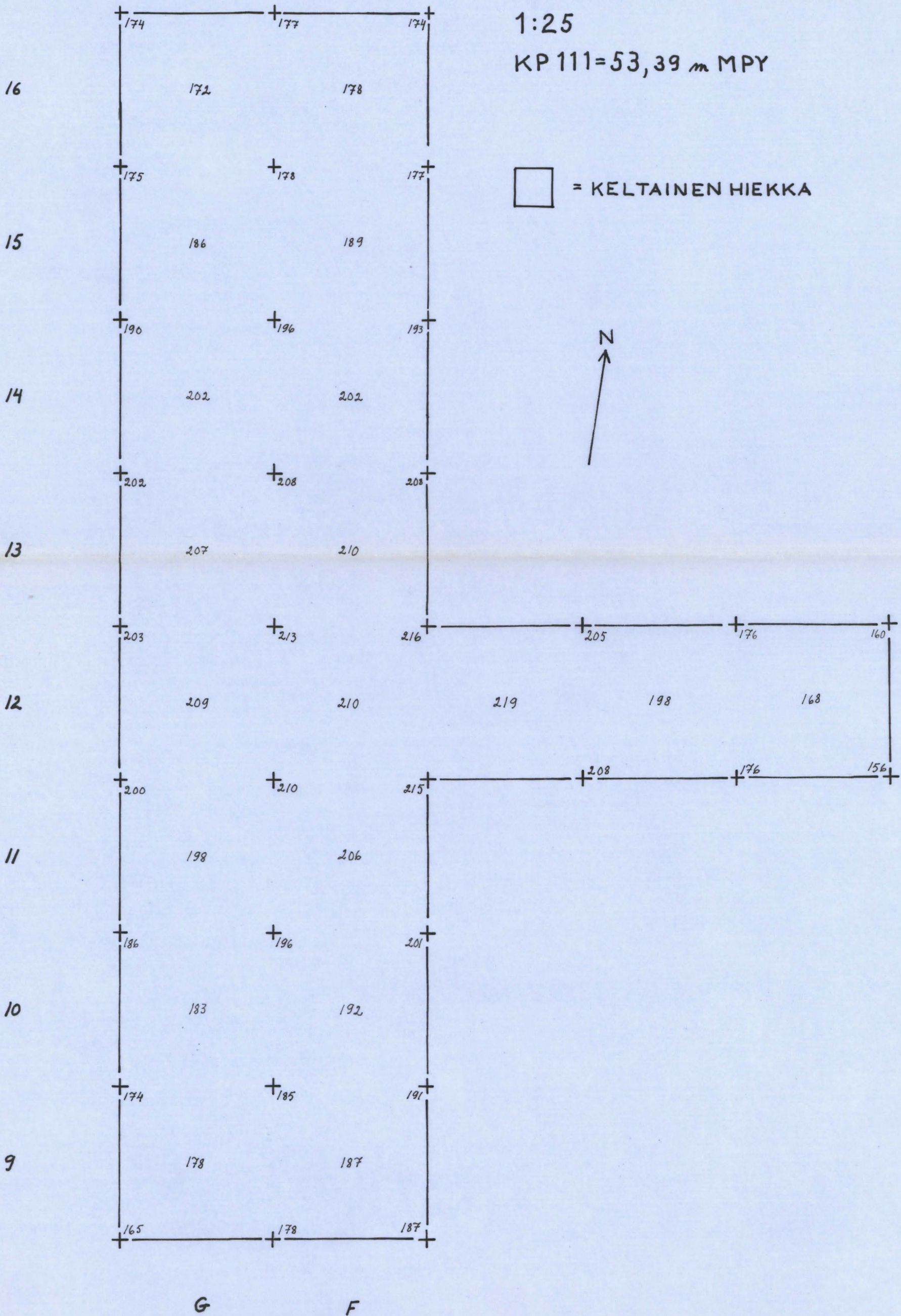
MAARIT LÖNNBERG 1972

TASO 4

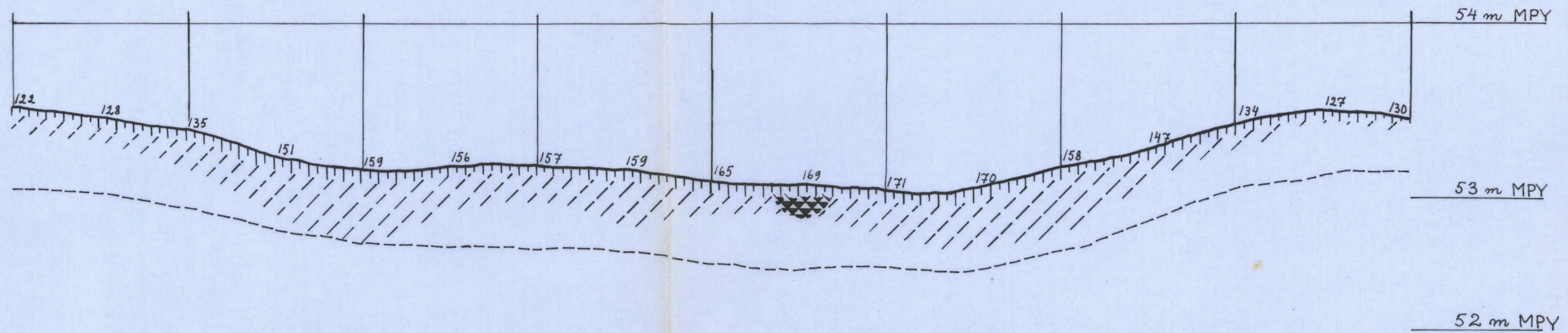
1:25

KP 111=53,39 m MPY

= KELTAINEN HIEKKA

K I H G F E D C

LIITE 6

TERVOLA 42

MAARIT LÖNNBERG 1972

PROFIILI RUUTURIVIN 12 POHJOISLAIDASTA

1:25

KP 111 = 53,39 m MPY

- = KELTAINEN HIEKKA
- = HUUHTOUTUNUT, HARMAA HIEKKA
- = PUNAINEN, PALANUT HIEKKA
- = TURVE

9

10

11

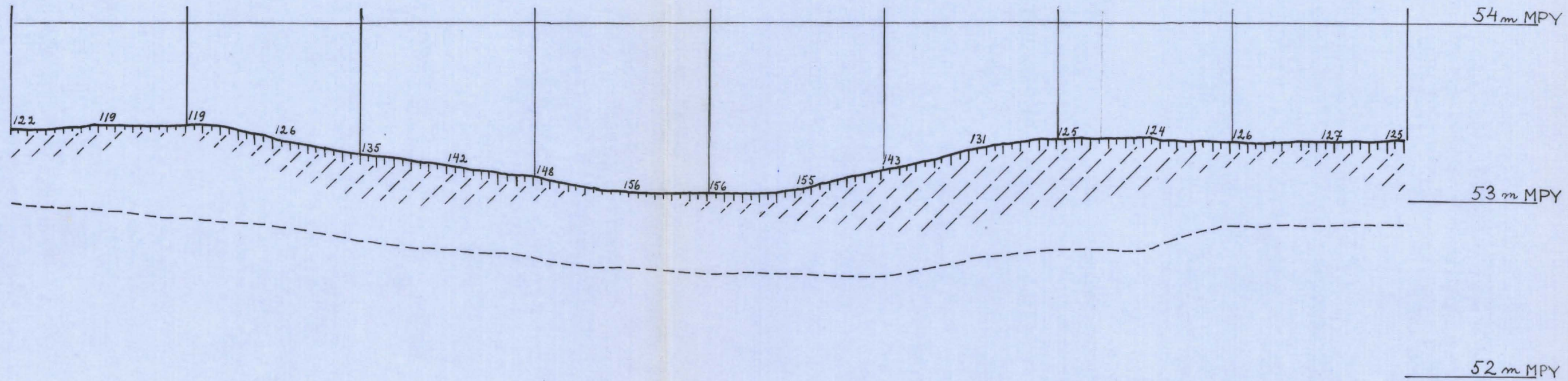
12

13

14

15

16

LIITE 7

TERVOLA 42

MAARIT LÖNNBERG 1972

PROFIILI RUUTURIVIN G LÄNSILAIDASTA

1:25

KP 111 = 53,39 m MPY

- = KELTAINEN HIEKKA
- = HUUHTOUTUNUT, HARMAA HIEKKA
- = TURVE

ff. 39635-39637

KUVA 1. ASUNNONPOHJAN RISTIKKÄIN MENEVÄT RUUTURIVIT ON KAIVETTU 4. TASOON.
KUVA ON OTETTU IDÄSTÄ.

ff. 39638-39639

KUVA 2. SAMA KUIN KUVASSA 1 KUVATTUNA KAAKOSTA.

KUVA 3. RUUTURIVIEN F JA G 4. TASO KUVAT-
TUNA ETELÄSTÄ.